

TECHNOLÓGIAI ÉS IPARI
MINISZTERIUM

NEMZETKÖZI FEJLESZTÉSI ÉS
FORRÁSKOORDINÁCIÓS
ÜGYNÖKSÉG ZRT.

Általános pályázati és projektmegvalósítási útmutató

**HÁLÓZATI INTEGRÁLT ENERGIATÁROLÁSI BERUHÁZÁSOK
TÁMOGATÁSA**
című pályázati felhívásra, illetve a támogatott projektekre
vonatkozóan

2022/MA/ETÁROLÁS/01

Nemzetközi Fejlesztési és Forráskoordinációs Ügynökség Zrt.

2022. július 26.

Verziószám: 1

Tartalomjegyzék

TARTALOMJEGYZÉK.....	2
1. A DOKUMENTUM CÉLJA ÉS HÁTTERE	3
1.1. AZ ÚTMUTATÓ HATÁLYA	3
1.2. A PÁLYÁZATI FELHÍVÁS CÉLJAI ÉS HÁTTERE	3
1.3. SZERVEZETI HÁTTÉR	4
1.4. ELÉRHEŐSÉGEK ÉS A KAPCSOLATTARTÁS RENDJE.....	5
2. A PÁLYÁZÁS FELTÉTELEI	7
2.1. PÁLYÁZAT TÍPUSOK.....	7
2.2. A PÁLYÁZÓK KÖRÉNEK MEGHATÁROZÁSA.....	7
3. A PROJEKT TARTALMÁRA VONATKOZÓ FELTÉTELEK	8
3.1. TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK.....	8
NEM TÁMOGATHATÓ TEVÉKENYSÉGEK	8
3.2. ELSZÁMOLHATÓSÁGI SZABÁLYOK.....	9
3.3. NYILVÁNOSSÁG ÉS TÁJÉKOZTATÁS BIZTOSÍTÁSA	9
3.4. A PROJEKT MEGVALÓSÍTÁS IDŐTARTAMA	10
3.4.1. A PROJEKT MEGKEZDÉSE.....	10
3.4.2. A PROJEKT MEGVALÓSULÁSA ÉS ZÁRÁSA	11
3.4.3. FENNTARTÁSI IDŐSZAK.....	11
4. PÉNZÜGYI FELTÉTELEK.....	12
4.1. A TÁMOGATÁS FORMÁJA, MÉRTÉKE ÉS ÖSSZEGE	12
4.2. AZ ÖNERŐ ÖSSZETÉTELE ÉS IGAZOLÁSA (AMENNYIBEN RELEVÁNS).....	12
4.3. A BIZTOSÍTÉK NYÚJTÁSÁVAL KAPCSOLATOS KÖTELEZETTSÉGEK	15
4.4. ÁLLAMI TÁMOGATÁSI SZABÁLYOK.....	16
5. PÁLYÁZATOK BENYÚJTÁSA, KIVÁLASZTÁSA, DÖNTÉSHOZATAL ÉS KIFOGÁSKEZELÉS.....	17
6. TÁMOGATÓI OKIRAT KIÁLLÍTÁSA/TÁMOGATÁSI SZERZŐDÉS MEGKÖTÉSE ÉS A PROJEKTEK VÉGREHAJTÁSA	19
6.1. A TÁMOGATÓI OKIRAT KIÁLLÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES FELTÉTELEK	19
6.2. VÁLTOZÁSBEJELENTÉS, A TÁMOGATÓI OKIRAT/TÁMOGATÁSI SZERZŐDÉS MÓDOSÍTÁSA ÉS VISSZAVONÁSA	21
6.3. A PROJEKT VÉGREHAJTÁSÁNAK NYOMON KÖVETÉSE ÉS ELLENŐRZÉSE.....	24
6.4. A TÁMOGATÁS IGÉNYLÉSÉRE, ELSZÁMOLÁSÁRA ÉS FOLYÓSÍTÁSÁRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK.....	25
6.5. BESZERZÉSEKRE VONATKOZÓ SZABÁLYOK	26
6.6. A PROJEKT FENNTARTÁSA.....	31
6.7. KÖVETELÉSKEZELÉS	32
7. A FEJLESZTÉSSEL ÉRINTETT INGATLANRA VONATKOZÓ FELTÉTELEK.....	33
8. MELLÉKLETEK	39

1. A DOKUMENTUM CÉLJA ÉS HÁTTERE

1.1. Az útmutató hatálya

Az Általános pályázati és projektmegvalósítási útmutató (a továbbiakban: Útmutató) a Nemzetközi Fejlesztési és Forráskoordinációs Ügynökség Zrt. energetikai innovációs Pályázati felhívásait (továbbiakban: Pályázati felhívás(ok)) kiegészítő **segédlet**. Tartalmazza a vonatkozó jogszabályoknak és szabályzatoknak a pályázással és a projekt megvalósítással összefüggő általánosan érvényes feltételeit. Az Útmutató a Pályázati felhívással, illetve annak mellékleteivel **együtt értelmezendő**.

Amennyiben jelen Útmutatóban foglaltak valamely fejezet tekintetében eltérnek az Pályázat felhívásban megfogalmazott általános előírásoktól, akkor a Pályázati felhívásban szabályozottak az irányadók.

Az Útmutató 1. sz. mellékletét képező Elszámolhatósági útmutató (továbbiakban: Elszámolhatósági útmutató) című dokumentum a kifizetés igénylések benyújtásával és a költségek elszámolásával kapcsolatos részletes információkat tartalmazza.

Az Útmutatót a Nemzetközi Fejlesztési és Forráskoordinációs Ügynökség Zrt. (továbbiakban NFFKÜ Zrt., illetve Támogató) készítette és adta ki, illetve jogosult annak jövőbeni módosítására és visszavonására. Az esetleges módosítások a <https://nffku.hu/> honlapon kerülnek közzétételre, és a megjelenés napját követő naptól lépnek hatályba.

Felhívjuk a tisztelt Pályázók figyelmét, hogy kövessék a fenti honlapot és az ott megjelenő közleményeket, és a pályázat benyújtása előtt ellenőrizzék, hogy a pályázati dokumentációt a hatályos Útmutatónak, Pályázati felhívásnak és kapcsolódó mellékleteknek megfelelően állították össze, mert az ettől való (akár formai, akár tartalmi) eltérés esetén a pályázat elutasításra kerülhet.

1.2. A pályázati felhívás céljai és háttere

Jelen Felhívás célja az energiaszektor zöldítése és versenyképesebbé tétele a Nemzeti Energia- és Klímaterv céljainak megfelelően, a tevékenységek pénzügyi kockázatainak megosztása érdekében vissza nem térítendő támogatás formájában, a rendelkezésre álló forrás erejéig.

Cél:

- Országosan legalább 33 MW/66 MWh effektív kapacitású villamos energia tároló telepítése az átviteli- és elosztóhálózati engedélyeseknél integrált hálózati elemként.

Várható hatások:

- az ellátásbiztonság növekszik;
- a megújuló alapú energiatermelés rendszerintegrációja növekszik;
- klímabarát megoldás alakul ki, amely jó alternatívája a hagyományos szabályozó eszközöknek.

1.3. Szervezeti háttér

A **Technológiai és Ipari Minisztérium** megbízásából a támogatói feladatokat a **Nemzetközi Fejlesztési és Forráskoordinációs Ügynökség Zrt.** látja el. Az NFFKÜ Zrt. a pályáztatás és a megvalósítás során az elsődleges kapcsolattartó a pályázók felé, amely feladatkörében többek között megjelenteti a pályázati felhívást, fogadja a pályázatokat, elvégzi a pályázatok befogadási és formai ellenőrzését és szakmai értékelését, ellenőrzi az elszámolásokat, hitelesíti a kifizetés igényléseket, ellenőrzi a végrehajtás szabályosságát, és tájékoztatást nyújt a Pályázó(k), illetve Kedvezményezett(ek) részére.

1.4. Elérhetőségek és a kapcsolattartás rendje

A pályázatra vonatkozó információk, az elektronikus pályázói felület (<https://radix.nffku.hu>), az útmutatók és egyéb dokumentumok a www.nffku.hu honlapon érhetőek el. A pályázattal kapcsolatos további tájékoztatás az etarolas@nffku.hu címen keresztül igényelhető a pályázati felhívásban leírtak szerint.

A pályázati és végrehajtási folyamat során a minél hatékonyabb és gyorsabb kommunikáció biztosítása érdekében a **kapcsolattartás elsődlegesen elektronikus úton**, e-mailben és/vagy az elektronikus pályázói felületen keresztül történik. Az elektronikus pályázáshoz szükséges részletes információkat a pályázati felhívás VIII. fejezete tartalmazza. A pályázat benyújtását követően a pályázó a pályázatban megadott elektronikus elérhetőségen kap írásbeli értesítés(ek)e)t a benyújtott pályázat életútjával kapcsolatosan. **Felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy a sikeres kapcsolattartás érdekében biztosan elérhető, működő és gyakran ellenőrzött elektronikus elérhetőséget adjanak meg a pályázatukban.**

A pályázó részére elektronikus úton megküldött értesítés nyomtatott formában, postai úton való megküldése nem szükséges. A pályázati és projekt végrehajtási folyamatra vonatkozó dokumentumok, így különösen a pályázati felhívás és mellékletei, valamint a támogatói okirat/támogatási szerződés határozzák meg, hogy a pályázó / Kedvezményezett mely esetekben köteles papír alapon, postai úton benyújtani dokumentumokat.

A **postai úton küldött dokumentumot hivatalos iratként, tértivevénnyel kell feladni és az átvételének napján kell kézbesítettnek tekinteni.** Ha a címzett vagy meghatalmazottja úgy nyilatkozik, hogy a küldeményt **nem veszi át**, az értesítést a **kézbesítés megkísérlésének napján** kézbesítettnek kell tekinteni. Ha a küldemény a postai kézbesítés **második megkísérlését követően is „nem kereste” jelzéssel** érkezik vissza, a posta által visszaküldött küldemény **visszafordításának napját** kell a kézbesítés napjának tekinteni. A határidőbe nem számít bele a közlés, kézbesítés napja.

Elektronikus küldés esetén a hivatalos elérhetőségre kézbesített küldemény kézbesítettnek minősül,

- a) ha a hivatalos elérhetőséget biztosító szolgáltató a küldemény ügyfél által történő átvételét igazolja vissza, az igazolásban feltüntetett időpontban,
- b) ha a hivatalos elérhetőséget biztosító szolgáltató azt igazolja vissza, hogy a küldemény átvételét a címzett megtagadta, a megtagadásra vonatkozó igazolásban feltüntetett időpontban, vagy
- c) ha a hivatalos elérhetőséget biztosító szolgáltató azt igazolja vissza, hogy a küldeményt a címzett kétszeri értesítése ellenére nem vette át, a második értesítés igazolásban feltüntetett időpontját követő ötödik munkanapon.

A postai úton küldött nyilatkozat esetén a postára adás, elektronikus úton előterjesztett nyilatkozat esetén az elküldés napját kell a nyilatkozat megtételének napjaként tekinteni. Az ezzel kapcsolatos válasz megtételére rendelkezésre álló határidő ilyen esetben a postai úton küldött nyilatkozat esetén azon a napon kezdődik, amely napon azt a részére kézbesítettnek kell tekinteni. **Elektronikus úton előterjesztett nyilatkozat esetén a válaszra rendelkezésre álló határidő a következő munkanapon kezdődik.**

Mind az elektronikus, mind a postai úton történő küldés esetén a határidő elmulasztása vagy a késedelem jogkövetkezményei a határidő utolsó napjának elteltével állnak be. Ha a határidő kezdőnapja nem munkanap, a határidő a következő munkanapon kezdődik. A hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely számánál fogva megfelel a kezdőnapnak, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, akkor a megállapított határidő a hónap utolsó napján jár le. Ha a határidő utolsó napja nem munkanap, a határidő a következő munkanapon jár le.

A határidőt kétség esetén megtartottnak kell tekinteni.

2. A PÁLYÁZÁS FELTÉTELEI

2.1. Pályázat típusok

A nyertes pályázatokat a Támogató egyfordulós elbírálási rendszerben választja ki.

A pályázati felhívásban meghatározott határidőig benyújtott pályázatok egyszerre kerülnek értékelésre és a szakmai értékelésen elért pontszámok rangsorolása alapján kerül sor a döntéshozatalra.

2.2. A pályázók körének meghatározása

Pályázó alatt a támogatási kérelemben meghatározott projektet önállóan megvalósító szervezetet, vagy konzorciumi pályázat esetén a Konzorcium vezetőjét, **Konzorciumi tag** alatt a konzorciumban résztvevő további tagokat értjük. A támogatást igénylő és a konzorciumi tagok a továbbiakban együttesen **Pályázó(k)** vagy – támogató döntés esetén – **Kedvezményezett(ek)**.

A Pályázók körére vonatkozó feltételeket a Pályázati felhívás határozza meg, ideértve a Konzorciumi tagokra vonatkozó feltételeket.

Konzorciumi formában megvalósuló projekt esetén a pályázathoz mellékelni kell legalább a Pályázók konzorciumi együttműködésére vonatkozó **aláírt szándéknyilatkozatát**. Támogatás esetén a Pályázó köteles a Konzorciumi tagokkal együttműködési megállapodást kötni. A konzorciumi együttműködési megállapodás megkötése a támogatói okirat kiállításának feltétele. A **Konzorciumi együttműködési megállapodás** a Pályázati felhívás 9. számú mellékletét képezi.

Konzorcium esetében a **Pályázó felel a projekt megvalósításáért**. Ugyanakkor a konzorciumi együttműködési megállapodás egyetemleges felelősséget keletkeztet a felek közt. Konzorcium esetén figyelemmel kell lenni továbbá annak biztosítására, hogy a megállapodás ne eredményezzen a felek közt a közbeszerzési törvény hatálya alá eső, illetve egyéb alvállalkozói jogviszonyt. A Konzorciumi tag a projekt keretében támogatásban kizárólag a nála felmerült, elszámolható költségek tekintetében részesülhet. A Konzorciumi tag elszámolásait a Radix rendszerben rögzíti, azonban a Konzorciumi tag költségeinek elszámolásáról és a vonatkozó támogatás igényléséről, azaz a kifizetés igénylés Radix rendszerben történő benyújtásáról a Kedvezményezett köteles gondoskodni.

3. A PROJEKT TARTALMÁRA VONATKOZÓ FELTÉTELEK

3.1. Támogatható tevékenységek

Támogatható minden olyan tevékenység, amely a **pályázott energiatárolási rendszer kiépítéséhez feltétlen szükséges**, így

1. **Projektelőkészítés**, ideértve például a tanulmánykészítést, pályázatírást, a közbeszerzési tevékenységet, a tervezést, tervellenőri feladatokat és az engedélyeztetést. A tevékenységekkel kapcsolatban költségek 2022. március 1-től merülhetnek fel.
2. **Hálózati energiatároló egységek/létesítmény és ahhoz közvetlenül kapcsolódó hardver beszerzése**,
3. **Hálózati energiatároló létesítmény telepítéshez szükséges építési tevékenységek**, ideértve például a terület előkészítést, hálózati csatlakozást, távközlési kapcsolatok kiépítését, műszaki ellenőri és a mérnöki feladatokat,
4. **Hálózati energiatároló vezérléséhez szükséges szoftverek beszerzése**,
5. **Projektmenedzsment** (beleértve a szakmai projektvezetést),
6. **Tájékoztatás és nyilvánosság** biztosításának kötelező tevékenységei

A fenti tevékenységek közül **önállóan támogatható a 2. Hálózati energiatároló egységek/létesítmény és ahhoz közvetlenül kapcsolódó hardver beszerzése**. A fenti tevékenységek közül **az 1. és a 3.-6. tevékenységek önállóan nem támogathatók**.

Az 5. Projektmenedzsment tevékenységhez költségek az elszámolható támogatási összeg legfeljebb 5%-áig számolhatók el.

A projektmenedzsment a Pályázó, illetve Konzorciumi tag szervezetén belüli, illetve szervezeten kívüli ellátása egyaránt támogatható.

Nem támogatható tevékenységek

A fent meghatározott tevékenységeken túlmenően más tevékenység nem támogatható, különös tekintettel az alábbi tevékenységekre:

- a) elektromos áram előállítására irányuló beszerzések/beruházások/fejlesztések;
- b) ingatlanvásárlás, földvásárlás, telekbővítés, telek / telephely bérlés.

3.2. Elszámolhatósági szabályok

A részletes elszámolhatósági szabályokat az **Elszámolhatósági útmutató című dokumentum tartalmazza, amely jelen Útmutató 1. számú melléklete.**

Az elszámolható költségek a támogatható tevékenységekhez kapcsolódnak. A pályázati felhívás és az Elszámolhatósági útmutató határozza meg, hogy mely támogatható tevékenységhez kapcsolódóan, milyen típusú költségek és milyen feltételekkel minősülnek elszámolhatónak. Az elszámolható költségek költségkategóriákba sorolásánál a Számviteli törvény előírásai az irányadók.

3.3. Nyilvánosság és tájékoztatás biztosítása

A projekt végrehajtása során a Kedvezményezett(ek)nek biztosítani kell, hogy az információk eljussanak mindazokhoz, akik érintettek lehetnek a projekttel kapcsolatosan, egészen a lehető legszélesebb nyilvánosságig. A Kedvezményezett(ek)nek biztosítani kell a projektben résztvevők (beleértve a Konzorciumi tagokat, bevont szakértőket, vállalkozókat, egyéb közreműködőket és érintetteket) tájékoztatását arról, hogy a projekt a Technológiai és Ipari Minisztérium támogatásával a Modernizációs Alapból valósul meg.

Kötelező tevékenységek

Nyilvánosság tájékoztatása: Legalább egy (maximum két), a széleskörű nyilvánosságot célzó rendezvény szervezése. A rendezvény a projekt támogatással és eredményeivel kapcsolatos információs, kommunikációs, promóciós esemény lehet, amelynek elő kell segítenie a Modernizációs Alap keretében megvalósuló beruházások tervezésével, előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos tapasztalatok, ismeretek és bevált gyakorlatok cseréjét.

Hirdetőtábla: A Kedvezményezett(ek) a projektmegvalósítás szempontjából releváns helyszínen (pl. székhely, telephely) jól látható helyen **hirdetőtáblát** köteles felállítani a projekt megvalósítás és fenntartás időtartamára. A tábla lehet fekvő vagy álló tájolású és A2/A3/B3/B4 méretezésű. A hirdetőtáblán megjelenítendő szöveg: *A „projekt címe” projekt a Technológiai és Ipari Minisztérium támogatásával a Modernizációs Alapból valósult meg. Támogatási összeg: ...Ft.*

A támogatás **arculati elemei** a következők: Minden kommunikációs anyagban a Calibri betűtípust szükséges alkalmazni. A dokumentumok bal felső részében a TIM logója, jobb felső részében az NFFKÜ logója helyezendő el, a következő módon:

TECHNOLÓGIAI ÉS IPARI
MINISZTERIUM

A fenti logók a Támogató pályázati felhívásra vonatkozó aloldalán letölthető formában megtalálhatók: <https://nffku.hu/>

3.4. A projekt megvalósítás időtartama

3.4.1. A projekt megkezdése

A projekt keretében **a pályázat benyújtását követően** felmerülő költségek számolhatóak el, kivéve az projektelőkészítési költségeket (amelyek 2022. március 1-től merülhetnek fel és felmerülésük nem jelenti a projekt megkezdését).

A Pályázó(k) saját felelősségükre megkezdhetik a tevékenységek megvalósítását a pályázat benyújtását követő naptól (projektelőkészítési tevékenység esetén 2022. március 1-től), azonban a költségek csak a támogatói okirat kiállítása/támogatási szerződés megkötése esetén válnak elszámolhatóvá.

A **projekt megkezdésének időpontja** a projekt keretében megvalósítani kívánt tevékenységekhez kapcsolódóan az alábbi események közül a legkorábbi nap:

1. A beruházás építési munkáinak megkezdése,
2. A berendezések megrendelésére irányuló első, jogilag kötelező érvényű kötelezettségvállalás, vagy
3. Más olyan kötelezettségvállalás, mely a beruházást visszafordíthatatlanná teszi, attól függően, hogy melyikre kerül előbb sor.

Nem tekintendő a projekt megkezdésének a projekt előkészítése.

A Kedvezményezett a projekt megvalósítását legkésőbb a támogatói okirat/támogatási szerződés hatályba lépését követő 1 hónapon belül köteles megkezdeni, azaz a fentiekben felsorolt valamely tevékenységnek / eseménynek ezen időszakban meg kell történnie. A megkezdés késedelme esetén alkalmazható szankciók különösen a következők lehetnek:

- cselekvési terv kidolgoztatása és nyomon követése,
- a támogatói okirat/támogatási szerződés módosítása,
- a támogatói okirat visszavonása/támogatási szerződés megszüntetése.

3.4.2. A projekt megvalósulása és zárása

A projekt akkor tekinthető megvalósultnak, ha a támogatói okiratban/támogatási szerződésben vállalt feladatok és tevékenységek megvalósultak, a projekt megvalósítás eredményeként várt célok és kimenetek teljesültek. A **projekt fizikai megvalósulásának dátuma** a projekt keretében megvalósított utolsó tevékenység fizikai teljesítésének napja, amelynek dátuma nem lehet később, mint **2025. június 30.** E dátum egyben az **elszámolhatósági időszak zárónapját** is jelenti, vagyis – amennyiben a támogatói okirat/támogatási szerződés ettől korábbi időpontot nem határoz meg – legkésőbb e dátumig felmerült költségek minősülnek elszámolhatónak, amennyiben a teljesítésigazolások is kiállításra kerülnek a zárónapig. A szakmai zárójelentés és záró kifizetés igénylés benyújtásáig a felmerült költségek pénzügyi teljesítésére lehetőség van, tehát az utolsó kifizetés igénylés részeként benyújtott **számlák pénzügyi teljesítésének határideje 2025. augusztus 30.**

A **projekt szakmai zárójelentését és záró kifizetés igénylését** legkésőbb a projekt fizikai megvalósulásának dátumát **követő 60. napon** kell benyújtani. A szakmai zárójelentés és záró kifizetés igénylés benyújtását követően felmerült költségek nem számolhatóak el, akkor sem, ha a benyújtásra még az elszámolhatósági időszak zárónapját megelőzően került sor.

A szakmai zárójelentés és a záró kifizetés igénylés elfogadásáról a Támogató nyilatkozik, a dokumentumok beérkezését követő legfeljebb 2 hónapon belül, de legkésőbb 2025. október 31-ig. A **projekt befejezésének időpontja** a szakmai zárójelentés és záró kifizetés igénylés Támogató általi elfogadásának napja.

3.4.3. Fenntartási időszak

A **fenntartási időszak a projektmegvalósítás befejezésétől számított 5 év.** A fenntartási időszak alatt a Kedvezményezett(ek) a támogatásból létrejött eredményeket köteles fenntartani, a projekt keretében beszerzett eszközöket a projekt céljaival összhangban használni. A fenntartásra vonatkozó kötelezettségek formáit a 6.6 pont tartalmazza.

A fenntartási kötelezettségek teljesítését a támogatói okiratban/támogatási szerződésben meghatározott időtartam alatt a Támogató ellenőrzi. A támogatott tevékenység akkor tekinthető lezártnak, ha valamennyi vállalt kötelezettség teljesült, a Kedvezményezett a kötelezettségek megvalósulásának eredményeiről szóló **záró fenntartási jelentését** benyújtotta, azt a Támogató jóváhagyta és értesítette erről a Kedvezményezettet, valamint a **záró jegyzőkönyv** elkészült.

4. PÉNZÜGYI FELTÉTELEK

4.1. A támogatás formája, mértéke és összege

A projektek keretében nyújtott támogatás formája visszafizetési kötelezettség nélküli végleges juttatás, azaz **vissza nem térítendő támogatás**.

A pályázat keretében az igényelhető vissza nem térítendő támogatás összege projektenként minimum 1.000.000.000 Ft.

4.2. Az önerő összetétele és igazolása (amennyiben releváns)

Az önerő – amennyiben a Pályázatban szerepel - a projekt finanszírozásában az elszámolható költségekre igényelt/megítelt támogatás összegén felüli rész, amelyet a Kedvezményezettnek / Konzorciumi tagnak kell biztosítania. Nem tekinthető önerőnek az államháztartás központi alrendszeréből kapott más költségvetési támogatás. Az önerő biztosítható a Kedvezményezett vagy a Konzorciumi tagok által rendelkezésre bocsátott saját vagy idegen forrásból. A Kedvezményezett, illetve az egyes Konzorciumi tagok által biztosított önerő mértéke így a Kedvezményezettre/Konzorciumi tagra eső elszámolható költségek arányában eltérő lehet.

A Pályázónak, Konzorciumi tagnak az önerő biztosításáról és annak módjáról a pályázatban nyilatkoznia kell (Pályázati felhívás 10. számú melléklete). A nyertes pályázóknak, Konzorciumi tagoknak legkésőbb a támogatói okirat kiállítását/támogatási szerződés megkötését megelőzően igazolniuk kell az önerő rendelkezésre állását. Természetbeni hozzájárulás az önerő rendelkezésre állásának igazolására nem fogadható el.

Önerő típusa	Igazolás módja
számlapénz	A forrás igazolására kizárólag a Pályázó/Kedvezményezett/Konzorciumi tag(ok) nevére kiállított, a benyújtás napjától számított 30 napnál nem régebbi bankszámlakivonat vagy banki igazolás fogadható el. Felhívjuk a figyelmet, hogy a számlapénz rendelkezésre állását szervezetenként egy bankszámlakivonattal vagy banki igazolással szükséges alátámasztani.
bankbetét	A benyújtás napjától számított 30 napnál nem régebbi, a Pályázó/Kedvezményezett/ Konzorciumi tag(ok) nevére a számlavezető vagy hitelintézet által kiadott igazolás a bankbetét meglétéről és összegéről . Felhívjuk a figyelmet, hogy a bankbetét rendelkezésre állását szervezetenként egy igazolással szükséges alátámasztani. Forinttól eltérő deviza betét esetén a fentiek szerinti napon az MNB által közzétett deviza középfolyamon kell átszámítani forintra.
névre szóló értékpapír	A Pályázó/Kedvezményezett/ Konzorciumi tag(ok) nevére kiállított, a benyújtás napjától számított 30 napnál nem régebbi értékpapír számlakivonat vagy banki igazolás . Felhívjuk a figyelmet, hogy az értékpapír rendelkezésre állását szervezetenként egy számlakivonattal vagy banki igazolással szükséges igazolni.
bankhitel	A hitelintézet által kiadott, a benyújtás napjától számított 30 napnál nem régebbi kötelező érvényű finanszírozási ajánlat: hitelígérvény vagy megkötött hitel/kölcsönszerződés. A hitelintézet által kiadott igazolásnak, illetve a megkötött hitel/kölcsönszerződésnek a következőket kell tartalmaznia: <ul style="list-style-type: none"> • Projekt és pályázati felhívás címe; • Önerő hitelintézet által finanszírozott összege; • A hitel kedvezményezettje(i); • Hitel vagy kötvény finanszírozási kondíciói; • A hitel/kötvény biztosítékán túli egyéb kötelezettségvállalások és feltételek, különös tekintettel a fizetési kötelezettség teljesítésének biztosítékául szolgáló jogokra és kötelezettségekre; • Kötött célú hitel esetében nyilatkozat arról, hogy a finanszírozó hitelintézet elvégezte a projekt finanszírozhatóságának és pénzügyi fenntarthatóságának vizsgálatát, a projektdokumentációban kiszámított pénzügyi mutatók megegyeznek a hitelintézet által számított adatokkal; • Nyilatkozat arról, hogy a hitelintézet hajlandó megfinanszírozni a projektet, amelyre kötelező érvényű, visszavonhatatlan finanszírozási ajánlatot bocsát a Kedvezményezett rendelkezésre. A finanszírozási szerződés hatályba lépésének egyetlen feltétele a Kedvezményezett részére a Támogató által kiállított támogatói okirat. • Keretszerződés esetében hitelintézet által kiadott igazolás arról, hogy a keretből mekkora összeg hívható még le.

	<p>Szabad felhasználású hitelszerződés esetében, illetve amennyiben a Kedvezményezett az önerőt olyan kötvénnyel vagy beruházási hitellel kívánja biztosítani, amely több fejlesztés fedezetéül is szolgál egyszerre, legkésőbb az első kifizetés igénylés benyújtásakor a fentiek mellé csatolni kell a hitelintézet által kiadott igazolást. Az igazolásnak tartalmaznia kell, hogy a bank az önerőre szánt összeget a projekt finanszírozása céljából nyitott alszámlán kezeli és csakis a projekt céljainak megfelelően, a pályázati dokumentációban meghatározott műszaki és egyéb tartalom finanszírozására biztosítja.</p> <p>A hitel/kölcsönszerződés nem tartalmazhat olyan feltételt, mely ellentmond a támogatói okiratban és az irányadó jogszabályokban foglaltaknak.</p>
tagi kölcsön, magánkölcsön	Kölcsönszerződés és banki átutalásról igazolás vagy bevételei pénztárbizonylat.
a projekt megvalósítása érdekében végrehajtott tőkeemelés	A benyújtás napjától számított 30 napnál nem régebbi, a hitelintézet által kiadott igazolás a törzstőke-emelés címén befizetett összegről. Amennyiben számlapénz, bankbetét és értékpapír is forrás, akkor az ezeket igazoló dokumentummal egy napon kell kiadni ezt az igazolást is.
kockázati tőkebefektető társaság befektetése	Kockázati tőkebefektető társaság - pozitív támogatási döntés esetre szóló, pályázó / Kedvezményezett / Konzorciumi tag(ok) gazdasági társaságba történő befektetésre vonatkozó - szándéknyilatkozata , valamint a szándéknyilatkozatban szereplő összeg rendelkezésre állását igazoló dokumentum. A dokumentumok nem lehetnek a benyújtás napjától számított 30 napnál régebbiek. A támogatói okirat kizárólag a befektetés megvalósulása után állítható ki.
zártvégű pénzügyi lízing	Lízingszerződés , a mellékleteket képező átadás-átvételi jegyzőkönyvvel és fizetési ütemtervvel.
az államháztartás központi alrendszerén kívülről származó egyéb támogatás	Megkötött hitelszerződés, támogatási szerződés, határozat támogatás odaítéléséről

4.3. A biztosíték nyújtásával kapcsolatos kötelezettségek

A Támogató köteles biztosíték kikötésére a Kedvezményezett és a Konzorciumi tagok számára annak érdekében, hogy a jogosulatlanul igénybe vett támogatás visszafizetése biztosított legyen.

Biztosíték lehet a Kedvezményezett és a Konzorciumi tagok valamennyi – jogszabály alapján beszedési megbízással megterhelhető – fizetési számlájára vonatkozó, a Támogató javára szóló beszedési megbízás benyújtására vonatkozó **felhatalmazó nyilatkozata**, amely tartalmazza a pénzügyi fedezethiány miatt nem teljesíthető fizetési megbízás esetére a követelés legfeljebb harmincöt napra való sorba állítására vonatkozó rendelkezést (inkasszó). A felhatalmazó nyilatkozat visszavonásig érvényes, és annak visszavonásához a Támogató írásbeli hozzájárulása szükséges.

Biztosíték lehet továbbá bármely olyan eszköz, amely biztosítja, hogy a Támogató a jogosulatlanul igénybe vett támogatás visszafizetésére vonatkozó igényét maradéktalanul, a lehető legrövidebb időn belül eredményesen tudja érvényesíteni. Ilyen biztosíték különösen

- a zálogjog¹,
- a bankgarancia,
- az óvadék,
- a biztosítói szerződés alapján kiállított készfizető kezességvállalást tartalmazó kötelezvény,
- a garanciaszervezet által vállalt kezesség,
- a garanciabiztosítási szerződés alapján kiállított kötelezvény,
- egyéb².

Amennyiben a megjelölt biztosíték banki felhatalmazó levél, a Kedvezményezett és a Konzorciumi tag a támogatói okirat elfogadásával/támogatási szerződés aláírásával kötelezettséget vállal arra, hogy új fizetési számlája keletkezése esetén arra vonatkozóan a számla megnyitásától számított 8 napon belül elkészítteti és a Támogató rendelkezésére bocsátja a felhatalmazó nyilatkozatot. Amennyiben Kedvezményezett ezen kötelezettségét megszegi, a Támogató jogosult a támogatói okiratot visszavonni/támogatási szerződést megszüntetni.

Ha a Konzorciumi tag nem tesz eleget a fenti kötelezettségnek, nem részesülhet támogatásban és a Támogató módosított támogatói okiratot állít ki/támogatási szerződést

¹ Zálogjog biztosítékként történő alkalmazásánál első ranghelyű jelzálogjogot kell előírni. Második vagy további ranghelyre történő bejegyzés akkor fogadható el, ha a korábbi ranghelyű bejegyzések teljesítése esetén a vagyontárgy értéke még fedezetet nyújt a költségvetési támogatás összegére.

² Ha az adott biztosíték a vonatkozó jogszabályok szerint valamely nyilvántartásba való bejegyzéssel jön létre, a bejegyzés a költségvetési támogatás folyósításának feltétele.

köt, amelyben

- az érintett Konzorciumi tag által megvalósítani tervezett tevékenységek és az ezekhez kapcsolódó elszámolható költségek a Konzorciumi taghoz vagy másik, a pályázatban megjelölt Konzorciumi taghoz kerülnek, ha a projekt ilyen módon változatlan műszaki-szakmai tartalommal megvalósítható, vagy
- új Konzorciumi tag kerül bevonásra, ha a projekt ilyen módon változatlan műszaki-szakmai tartalommal megvalósítható, vagy
- a műszaki tartalom és az elszámolható költségek módosításra kerülnek.

A Kedvezményezett és a Konzorciumi tag(ok) a biztosíték rendelkezésre állását igazoló dokumentumot legkésőbb a támogatói okirat kiállításáig/támogatási szerződés megkötéséig köteles(ek) benyújtani.

A támogatás – ideértve az előleget is – folyósítása csak akkor engedélyezhető, ha legalább az adott előleg- vagy kifizetés igénylésben igényelt támogatás, továbbá a már korábban folyósított támogatás együttes összegének megfelelő mértékű biztosíték a támogatói okiratban/támogatási szerződésben foglaltak szerint rendelkezésre áll. A Kedvezményezettnek és a Konzorciumi tagnak lehetősége van a biztosíték cseréjére, amennyiben az új biztosíték végrehajthatósága, illetve az általa fedezett érték megfelel a biztosítékokra vonatkozó feltételeknek. A biztosíték cseréjére kizárólag a Támogató erre vonatkozó előzetes írásbeli engedélyét követően kerülhet sor. A biztosíték cseréjére vonatkozó engedélykérés eljárásrendje megegyezik a támogatói okirat/támogatási szerződés módosítására vonatkozó eljárásrenddel.

A biztosítéknak a pályázati felhívásban és a támogatói okiratban/támogatási szerződésben meghatározottak szerint a záró fenntartási jelentés Támogató általi elfogadásáig kell rendelkezésre állnia.

4.4. Állami támogatási szabályok

A támogatás nem minősül az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdés szerinti állami támogatásnak, tekintettel arra, hogy a támogatással érintett tevékenység jogi monopóliumot érint.

5. PÁLYÁZATOK BENYÚJTÁSA, KIVÁLASZTÁSA, DÖNTÉSHOZATAL ÉS KIFOGÁSKEZELÉS

A pályázatok benyújtásával, kiválasztásával és a döntéshozattal kapcsolatos információkat a pályázati felhívás IX. fejezete tartalmazza.

A pályázati felhívásban, a vonatkozó útmutatókban és a támogatói okiratban/támogatási szerződésben meghatározott eljárásrendi cselekmények esetében bizonyos dokumentumok papír alapú és Radix rendszeren keresztül benyújtása is szükséges. Felhívjuk a Pályázók, illetve Kedvezményezettek figyelmét, hogy amennyiben a papír alapú és az elektronikus úton benyújtott példány között eltérés van, az NFFKÜ Zrt. a papír alapú példányt tekinti irányadónak.

Támogatott pályázat esetén a Kedvezményezett neve, a projekt tárgya, a projekt megvalósulásának helyszíne, a támogatás összege és aránya, a döntés időpontja (év, hónap), a projekt javaslat összpontszáma, a projekt pályázati úrlapon szereplő rövid összefoglalója **közzétételre kerül a Támogató honlapján.**

A pályázó **kifogást** nyújthat be, ha a pályázati eljárásra, a támogatási döntés meghozatalára, a támogatói okiratok kiadására/támogatási szerződés megkötésére, a költségvetési támogatás folyósítására, visszakövetelésére vonatkozó eljárás jogszabálysértő, a pályázati felhívásba vagy a támogatói okiratba/támogatási szerződésbe ütközik.

Nem nyújtható be kifogás az olyan döntés, intézkedés ellen, amellyel szemben jogorvoslatnak van helye vagy amely a Pályázó(k)ra, illetve a Kedvezményezett(ek)re vonatkozó jogot, kötelezettséget közvetlenül nem állapít meg.

A kifogás benyújtására a kifogásolt intézkedéshez vagy mulasztáshoz kapcsolódóan megállapított határidőn belül, ennek hiányában az arról való tudomásszerzéstől számított tíz napon belül, de legkésőbb az annak bekövetkezésétől számított harminc napon belül, írásban van lehetőség. A kifogás benyújtására nyitva álló határidő elmulasztása miatt igazolási kérelem benyújtásának helye nincs.

A kifogásnak az alábbiakat kell tartalmaznia:

- a kifogást tevő nevét, székhelyét, képviselője nevét,
- a kifogással érintett pályázat vagy támogatói okirat/támogatási szerződés azonosításához szükséges adatokat,
- a kifogásolt intézkedés vagy mulasztás meghatározását,
- a kifogás alapjául szolgáló tényeket és a kifogásolt vagy elmaradt intézkedéssel megsértett jogszabályi rendelkezés pontos megjelölését, és

- a kifogást tevő aláírását.

A kifogást a Támogató részére kell benyújtani az alábbi címen:

**Nemzetközi Fejlesztési és Forráskoordinációs Ügynökség Zrt.
1037 Budapest Szépvölgyi út 39.**

A kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani, ha

- azt határidőn túl terjesztették elő,
- azt nem az arra jogosult terjeszti elő,
- az a korábbival azonos tartalmú,
- a kifogás nem tartalmazza a fentiekben meghatározott adatokat,
- azt a korábbi kifogás tárgyában hozott döntéssel szemben nyújtották be,
- a kifogás benyújtásának nincs helye,
- a kifogás kizárólag olyan jogsértés ellen irányul, mely a sérelmezett eljárás megismétlésével nem orvosolható.

A Támogató - ha a kifogásban foglaltakkal egyetért - megteszi a kifogásban sérelmezett helyzet megszüntetéséhez szükséges intézkedéseket, vagy továbbítja a kifogást a Technológiai és Ipari Minisztériumnak. A kifogást annak kézhezvételétől számított 30 napon belül érdemben el kell bírálni. Az elbírálás határideje egy alkalommal, legfeljebb 30 nappal meghosszabbítható, erről a határidő lejárta előtt tájékoztatni kell a Kedvezményezettet / Konzorciumi tagot.

Ha a kifogás alapos, a Támogató – szükség esetén a Technológiai és Ipari Minisztérium bevonásával - elrendeli a kifogásban sérelmezett helyzet megszüntetéséhez szükséges intézkedést, egyébként azt elutasítja, és döntéséről - elutasítás esetén az elutasítás indokainak megjelölésével - a kifogást benyújtóját írásban értesíti.

A kifogás tárgyában hozott döntés ellen további kifogás előterjesztésének vagy más jogorvoslat igénybevételének nincs helye.

6. TÁMOGATÓI OKIRAT KIÁLLÍTÁSA/TÁMOGATÁSI SZERZŐDÉS MEGKÖTÉSE ÉS A PROJEKTEK VÉGREHAJTÁSA

Az Ávr. 65/A. § (1) alapján ötmilliárd forintot el nem érő összegű költségvetési támogatás esetén támogatói okiratot kell kibocsátani, ötmilliárd forintot elérő vagy azt meghaladó összegű költségvetési támogatás esetén támogatási szerződésben kell megállapodni a Kedvezményezettel. A jelen dokumentumban mindenütt, ahol támogatói okiratot említ a szöveg, ott 5 milliárd forintot elérő vagy azt meghaladó összegű költségvetési támogatású projektek esetén támogatási szerződést értünk alatta. Ahol támogatói okirat kiállításáról említ a szöveg, ott együttesen támogatói okirat kiállítását vagy támogatási szerződés megkötését értjük alatta.

6.1. A támogatói okirat kiállításához szükséges feltételek

Nyertes pályázat esetén a Kedvezményezett a támogatási döntésről szóló értesítéssel együtt tájékoztatást kap a támogatói okirat kiállításához szükséges dokumentumok köréről, amelyeket az értesítés kézhezvételét követő 30 napon belül köteles benyújtani. A támogatói okiratot a támogatási döntés meghozatalától számított legfeljebb 60 napon belül ki kell állítani, mely határidő legfeljebb 30 nappal történő meghosszabbítását a Támogató legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti. Ha a támogatói okirat kiállítására a Kedvezményezettnek felróható okból ezen határidőig sem kerül sor, a támogatási döntés automatikusan hatályát veszti. Ebben az esetben, vagy a Kedvezményezett támogatástól való visszalépése esetén a szakmai értékelési sorrendben következő, forráshiány miatt elutasított, tartalék listán szereplő pályázó(k) kap(nak) lehetőséget a támogatói okirat kiállításához szükséges feltételek teljesítésére.

A támogatói okirat kiállításához szükséges az alábbi dokumentumok benyújtása:

- a Kedvezményezett és a Konzorciumi tagok alapító (létesítő) okiratának vagy jogszabályban meghatározott nyilvántartásba vételét igazoló okiratának a pályázat benyújtását megelőző 90 napnál nem régebbi eredeti példánya vagy az eredeti példány hitelesített másolata;³
- a tevékenységek és a finanszírozás tervezett ütemezése (szükség esetén aktualizálva);
- a beszerzésre kerülő eszköz(ök) hálózati integrált jellegének alátámasztásául szolgáló Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) által kiadott nyilatkozat;
- a támogatás fogadására és a támogatás terhére kifizetés teljesítésére a Kedvezményezett Magyar Államkincstárnál nyitott, projektekre elkülönített pénzforgalmi

³ Amennyiben a dokumentum kiállításának dátuma régebbi, mint a pályázat benyújtásától számított 30 nap, a Kedvezményezettek /Konzorciumi tagnak nyilatkoznia kell arról, hogy a dokumentumban megjelölt adatban változás nem következett be. A nyilatkozat aláírásának dátuma nem lehet régebbi, mint a pályázat benyújtásától számított 30. nap.

számla megnyitásának igazolása;

- biztosítékok nyújtására vonatkozó dokumentumok;
- konzorciumban megvalósított projekt esetén a tagok között létrejött Konzorciumi együttműködési megállapodást a Pályázati felhívás 9. számú melléklete alapján.

A támogatói okirat kiállításához a Kedvezményezett/Konzorciumi tagok az alábbi dokumentumokat csak abban az esetben kötelesek benyújtani, ha a pályázat részeként csatolt dokumentumokban foglaltakhoz képest változás történt:

- a Kedvezményezett/Konzorciumi tagok nevében aláíró személyek ügyvéd, vagy kamarai jogtanácsos által ellenjegyzett vagy közjegyző által hitelesített aláírásmintája, vagy az aláírás minta hitelesített másolata;
- a Kedvezményezett és a Konzorciumi tagok Ávr. 75. § (2) bekezdése szerinti nyilatkozata;
- az önerő rendelkezésre állását igazoló dokumentumok jelen Útmutató 4.2 pontja szerint, ha a Kedvezményezett/Konzorciumi tagok azokat nem csatolták a pályázathoz vagy a 4.2 pontban meghatározottaknál korábbi keltezésűek, illetve tartalmuk változott;
- a Kedvezményezett és a Konzorciumi tagok Közpénztv. 14. §-a szerinti nyilatkozata.

A támogatási döntésről szóló értesítés további feltételeket is meghatározhat.

Felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy nem állítható ki támogatói okirat, ha:

- a Pályázónak / Konzorciumi tagnak a Támogató által vagy jogszabályban meghatározott mértékű önerő nem áll rendelkezésére, továbbá azt nem igazolja az Ávr. 75. § (2) bekezdésének c) pontja szerint;
- a Pályázó / Konzorciumi tag a támogatási döntés tartalmát érdemben befolyásoló valótlan, hamis vagy megtévesztő adatot szolgáltatott vagy ilyen nyilatkozatot tett;
- a Pályázó / Konzorciumi tag jogerős végzéssel elrendelt felszámolási, csőd-, végelszámolási vagy egyéb - a megszüntetésére irányuló, jogszabályban meghatározott - eljárás alatt áll;
- a Pályázó / Konzorciumi tag az Ávr.-ben a támogatói okirat kiadásának feltételeként meghatározott nyilatkozatokat nem teszi meg, dokumentumokat nem nyújtja be, vagy a megtett nyilatkozatát visszavonja;
- nem felel meg az Áht. 48/B. § és 50. § szerinti követelményeknek;
- nem teljesíti a Támogató támogatói döntésben foglalt feltételeit.

A pályázóknak a támogatói okirat tartalmával kapcsolatos észrevételek megtételére vagy a támogatói okirat elfogadására az okirat elektronikus úton történő megküldését követő 8 nap áll a rendelkezésére. Amennyiben Kedvezményezett a Támogatói okirat közlését követő 8 (nyolc) napon belül nem tesz észrevételt, illetve nem küldi meg elfogadását, úgy az részéről

a Támogatói okirat elfogadásának minősül, melynek dátuma a közlést követő 8. nap.

A támogatói okiratban rögzített projekt megvalósításáért a Támogató felé a Kedvezményezett felel, akkor is, ha a projektet konzorciumi formában valósítja meg. A Kedvezményezett a támogatói okiratból fakadó jogait, kötelezettségeit a Konzorciumi együttműködési megállapodásban tudja a Konzorciumi tagok felé érvényesíteni.

6.2. Változásbejelentés, a támogatói okirat/támogatási szerződés módosítása és visszavonása

A Kedvezményezett haladéktalanul, de legkésőbb a tudomására jutástól, illetve a döntéstől számított 8 (nyolc) napon belül köteles a Radix rendszeren keresztül bejelenteni a Támogatónak, ha

- a) a Kedvezményezett / Konzorciumi tag(ok) **adminisztratív adataiban** (pl. kapcsolattartó személy) változás történt.
- b) a támogatott **tevékenység megkezdésének** a támogatói okiratban meghatározott időpontjától számított **1-3 hónapos késedelmé** várható.
- c) a **szakmai előrehaladási jelentést** a támogatói okiratban foglaltakhoz képest **később tudja benyújtani a Kedvezményezett.**
- d) a Kedvezményezett **módosítani kívánja az önerő biztosításának módját.**
- e) a **műszaki, szakmai tartalom** megváltozása olyan jellegű, amely során a Kedvezményezett által nyilatkozatban vállalt tulajdonsághoz vagy képességhez mérten a támogatott tevékenység eredményessége szempontjából **kedvezőbb vagy azonos értékű műszaki, szakmai megoldás valósul meg.** Ezt a Kedvezményezettnek műszaki leírás vagy specifikáció benyújtásával kell igazolnia a Támogató felé. Az eredetileg benyújtott költségvetéshez képest bekövetkező költségnövekedést a Kedvezményezett saját forrásból köteles finanszírozni.
- f) a támogatói okiratban meghatározott bármely **indikátor** várhatóan nem vagy nem a támogatói okirat szerinti értékben teljesül.
- g) a **műszaki, szakmai tartalom** tervezett megváltozása olyan jellegű, amelynek eredményeként a Kedvezményezett / Konzorciumi tag(ok) által nyilatkozatban vállalt tulajdonsághoz vagy képességhez mérten a támogatott tevékenység eredményessége szempontjából **nem kedvezőbb vagy azonos értékű műszaki, szakmai megoldás valósul meg.**
- h) a támogatott tevékenység **megvalósítása tartós akadályba ütközik,** vagy a Támogatói okiratban foglalt ütemezéshez képest **3 hónapot meghaladó késedelmet szenved.**
- i) a **szakmai előrehaladási jelentést** a Támogatói okiratban foglaltakhoz képest **3 hónapot meghaladó késedelemmel** tudja benyújtani a Kedvezményezett.

- j) a támogatói okiratban meghatározott összegben felüli **többlet költségvetési támogatás** biztosítása szükséges. Ez kizárólag abban az esetben lehetséges, ha a többlet költségvetési támogatás nyújtása
- a költségvetési támogatás felhasználását érintő jogszabály megváltozására tekintettel indokolt,
 - a támogatott tevékenység tartalmának bővítése következtében indokolt, és a költségnövekmény a tartalom bővülésével arányban áll.
- k) a támogatott tevékenység **költségvetési sorai között átcsoportosítás** szükséges.
- l) a támogatott tevékenység **összköltsége a tervezetthez képest csökken**, beleértve az áfa levonási jogosultságban vagy egyes beszerzett termékek, szolgáltatások áfa kulcsában bekövetkezett változást, továbbá eltérő áfa levonási jogosultságú tevékenységek közötti költségátcsoportosítást is, mivel az így felszabaduló, le nem vonható áfára megítélt támogatást nem lehet más költségre átcsoportosítani, azzal a megítélt támogatás összegét csökkenteni kell.
- m) a **Konzorciumi együttműködési megállapodás módosítása** szükséges.
- n) a **biztosíték megszűnik**, megsemmisül vagy értéke egyébként számottevően csökken.
- o) a Kedvezményezett **módosítani kívánja a biztosítékot**.
- p) változik a Kedvezményezett **hivatalos képviselője**.
- q) változik a projekt részére elkülönített **bankszámla**.

A bejelentést indoklással ellátva és a szükséges alátámasztó dokumentumok csatolásával kell benyújtani a Radix rendszeren keresztül.

Az alábbi dokumentumok esetén az Támogató kérheti az eredeti példányok postai úton történő benyújtását:

- Kedvezményezett hivatalos képviselőjének változása esetén az új képviselő aláírásmintája;
- önerő rendelkezésre állását igazoló dokumentumok (az önerő típusától függően eredeti példány / hiteles másolat);
- létesítő okirat, alapító okirat vagy jogszabályban meghatározott nyilvántartásba vételt igazoló okirat;
- biztosíték rendelkezésre állását igazoló dokumentumok;
- módosított Konzorciumi együttműködési megállapodás.

A Támogató az a) – d) pont szerinti változások esetén 8 napon belül dönt a változás tudomásulvételéről és erről tájékoztatja a Kedvezményezettet. Az e) – r) pont szerinti esetek

a Támogatói okirat módosítását vonják maguk után. A módosításról a bejelentéstől számított 30 napon belül dönt a Támogató és jóváhagyás esetén módosított Támogatói okiratot állít ki.

Támogató fenntartja a jogot, hogy egyedileg mérlegelje a támogatói okirat módosítás szükségességét.

Az alábbi esetekben a Kedvezményezett ugyancsak haladéktalanul, de legkésőbb a tudomására jutástól, illetve a döntéstől számított 8 (nyolc) napon belül e-mailben tájékoztatja a Támogatót:

- a) az Ávr. 81. §-ában meghatározott valamely körülmény a támogatási döntés meghozatalát követően következik be,
- b) a Kedvezményezett / Konzorciumi tag(ok) a 75. § (2) bekezdése alapján tett nyilatkozatok bármelyikét visszavonja,
- c) a Kedvezményezett / Konzorciumi tag(ok) a támogatott tevékenységhez szükséges hatósági engedéllyel nem rendelkezik.

A Támogató az Általános Szerződési Feltételekben (**ÁSZF**) meghatározott egyéb esetek mellett jogosult a **támogatás visszavonásáról** rendelkezni, ha az alábbiakban foglalt feltételek közül legalább egy bekövetkezik:

- a) a támogatói okiratban meghatározott megvalósítási időszak kezdő időpontjától számított hat hónapon belül a támogatott tevékenység nem kezdődik meg, vagy a Kedvezményezett a költségvetési támogatás igénybevételét neki felróható okból nem kezdeményezi, és késedelmét ezen idő alatt írásban sem menti ki,
- b) hitelt érdemlően bebizonyosodik, hogy a Kedvezményezett / Konzorciumi tag(ok) a támogatási döntést érdemben befolyásoló valótlan, hamis adatot szolgáltatott a támogatási igény benyújtásakor,
- c) az Ávr. 81. §-ban meghatározott valamely körülmény a támogatási döntés meghozatalát követően következik be, vagy jut a Támogató tudomására,
- d) a támogatott tevékenység megvalósítása megghiúsul, tartós akadályba ütközik, vagy a támogatói okiratban foglalt ütemezéshez képest jelentős késedelmet szenved,
- e) a Kedvezményezett / Konzorciumi tag(ok) neki felróható okból megszegi az Ávr.-ben vagy a támogatói okiratban foglalt kötelezettségeit, így különösen nem tesz eleget ellenőrzéstűrési kötelezettségének, és ennek következtében a költségvetési támogatás szabályszerű felhasználását nem lehet ellenőrizni,
- f) a Kedvezményezett / Konzorciumi tag(ok) az Ávr. 75. § (2) és (3) bekezdése alapján tett nyilatkozatok bármelyikét visszavonja,
- g) a Kedvezményezett az Ávr. 94. § (2) bekezdése szerinti határidőig nem teljesítette vagy nem megfelelően teljesítette a jelentéstételi és elszámolási kötelezettségét,
- h) a biztosíték megszűnik, megsemmisül vagy értéke egyébként számottevően csökken, és a Kedvezményezett / Konzorciumi tag(ok) megfelelő új biztosíték, vagy a biztosíték

értéke csökkenésének megfelelő további biztosíték nyújtásáról a Támogató által megszabott ésszerű határidőn belül nem intézkedik, vagy

- i) a Kedvezményezett / Konzorciumi tag(ok) a támogatott tevékenységhez szükséges hatósági engedéllyel nem rendelkezik.

6.3. A projekt végrehajtásának nyomon követése és ellenőrzése

A projekt végrehajtása során a Kedvezményezett, Konzorciumi tag(ok) elsődlegesen a támogatói okiratban foglaltaknak megfelelően, illetve a pályázati felhívás és a jelen pályázati útmutató szerint köteles megvalósítani a projektjét.

A Kedvezményezettet, Konzorciumi tagot a támogatás rendeltetésszerű felhasználásával összefüggésben **beszámolási kötelezettség** terheli.

Szakmai előrehaladási jelentések:

A Kedvezményezett a Projekt előrehaladásáról a Támogatói okiratban meghatározott határidővel és féléves rendszerességgel köteles szakmai előrehaladási jelentést benyújtani az online pályázatkezelő rendszeren keresztül (<https://radix.nffku.hu>).

A szakmai előrehaladási jelentésnek tartalmaznia kell legalább:

- a projekt keretében megvalósult tevékenységek és eredmények szöveges bemutatását,
- a hátralévő ütemezést, illetve a várható eltéréseket indoklással,
- a kockázatokat és azok kezelésének módját,
- a projekt pénzügyi előrehaladását bemutató összesített adatokat,
- az indikátorok várható és tényleges teljesüléséről szóló beszámolót,
- a Konzorciumi tagok által vállalt tevékenységekről szóló beszámolót,
- a nyilvánosságra és tájékoztatásra vonatkozó beszámolót,
- egyéb, a Támogató által meghatározott beszámolót pl. az előírt intézkedési terv teljesüléséről.

A Támogató ellenőrzi a szakmai előrehaladási jelentést és szükség esetén egy alkalommal hiánypótlásra szólítja fel a Kedvezményezettet, melynek teljesítésére a Kedvezményezettnek 15 nap áll rendelkezésére. Az ellenőrzés eredményeként Támogató a jelentés beérkezését követő 30 napig - hiánypótlás esetén a hiánypótlás beérkezését követő 30. napig a jelentést jóváhagyja vagy egyéb intézkedéseket tehet. Az előrehaladási jelentés benyújtásának elmulasztása esetén Támogató felfüggesztheti a feldolgozás alatt álló kifizetés igényléseket, a jelentés hiánypótlása vagy elutasítása esetén felfüggesztheti a támogatás folyósítását az előrehaladási jelentés jóváhagyásáig.

A szakmai zárójelentés esetén a jóváhagyásra, illetve egyéb intézkedések megtételére a dokumentumok beérkezését követő legfeljebb 2 hónapon belül, de legkésőbb 2025. október

31-ig kerül sor. Hiánypótlásra a fentiekkel megegyező módon egy alkalommal van lehetőség, teljesítésére a Kedvezményezettnek 15 nap áll a rendelkezésére. A Kedvezményezettnek fel nem róható okból szükségessé vált ismételt hiánypótlást a Támogató méltányosából lehetővé teheti.

A projekt szakmai megvalósításának ellenőrzése a Kedvezményezett által rendszeresen benyújtandó szakmai előrehaladási jelentéseken túl a Támogató által lefolytatott **helyszíni ellenőrzések** alapján történik, melyeket a Támogató a kockázatelemzés alapján készített helyszíni ellenőrzési tervnek megfelelően folytat le.

A támogatás szabályszerű felhasználását ellenőrző **hitelesítési tevékenységet** a Támogató végzi, dokumentum alapon, illetve az általa lefolytatott helyszíni ellenőrzések keretében.

A Kedvezményezett, Konzorciumi tag köteles a támogatások lebonyolításában részt vevő és a támogatást ellenőrző szervezetekkel együttműködni, az ellenőrzést végző szerv képviselőit ellenőrzési munkájukban a megfelelő dokumentumok, számlák, a megvalósítást igazoló okmányok, bizonylatok rendelkezésre bocsátásával, valamint a fizikai teljesítés vizsgálatában a helyszínen is segíteni. Ha a Kedvezményezett, Konzorciumi tag az ellenőrzés során felróható magatartásával az ellenőrző szerv munkáját ellehetetleníti, a Támogató a támogatói okiratot visszavonhatja vagy módosíthatja.

A Kedvezményezett a következő intézmények és szervezetek ellenőrzései során köteles az együttműködésre:

- Kormányzati Ellenőrzési Hivatal (KEHI)
- Állami Számvevőszék (ÁSZ)
- Támogató
- Technológiai és Ipari Minisztérium
- Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV)

A felmerült szabálytalansági gyanú kivizsgálásra kerül. A szabálytalanság megállapításának jogkövetkezménye lehet a projekt támogatásának terhére elszámolható költségek csökkentése, a jogosulatlanul igénybe vett támogatási összeg visszafizetésére kötelezés és a támogatói okirat visszavonása.

6.4. A támogatás igénylésére, elszámolására és folyósítására vonatkozó szabályok

A támogatás folyósítása előleg biztosításával és utófinanszírozással történik.

A támogatás kezelésére a Kedvezményezettnek a támogatás fogadására és a támogatás

terhére kifizetés teljesítésére a **Magyar Államkincstárnál vezetett, projektenként elkülönített pénzforgalmi számlát kell nyitnia.**

A Kedvezményezett főszabály szerint csak a lebonyolítási számláról fizetheti a projekt megvalósítása során felmerülő, a támogatással érintett költségtételeket, illetve a lebonyolítási számláról kizárólag a projekt megvalósításával kapcsolatban felmerülő, támogatással érintett költségtételeket fizetheti. Továbbá a Kedvezményezett a lebonyolítási számláról utalja tovább a Kedvezményezett a Konzorciumi tagot (amennyiben van) illető támogatási összegeket. A Kedvezményezett köteles a lebonyolítási számlát a projekt pénzügyi zárásáig fenntartani. A Kedvezményezett a Támogató engedélyével indokolt esetben a jelen alcímben fentebb leírtaktól eltérhet.

A Kedvezményezett a projekt keretében felmerült elszámolható költségeiről – beleértve az előleggel⁴ történő elszámolást is – **kifizetés igénylést** nyújt be az online pályázatkezelői rendszeren (<https://radix.nffku.hu>) keresztül az Elszámolhatósági útmutatóban foglaltak szerint.

Kifizetés igénylés abban az esetben nyújtható be, amennyiben az igényelt támogatás összege meghaladja a **megítelt támogatás 20%-át**. A benyújtott kifizetés igénylést - mely keretében a Kedvezményezett elszámol a kifizetett költségekkel is – a Támogató ellenőrzi, és amennyiben a Kedvezményezett úgy dönt, hogy nem az előleg terhére kívánja ezeket a költségeket érvényesíteni, akkor a kifizetés igénylés alapján jóváhagyott összeg a Kedvezményezett részére kifizetésre kerül, a Támogató általi jóváhagyásától számított 45 napon belül (a hiánypótlás és az esetleges további pénzügyi felfüggesztések idejét nem beleértve).

6.5. Beszerzésekre vonatkozó szabályok

A projekt megvalósítása során a támogatást igénylőnek, illetve a kedvezményezettnek különös figyelmet szükséges fordítaniuk a beszerzések során – akár közbeszerzési eljárásra, egyszerű versenyztetési eljárásra vagy egyéb módszerrel megvalósuló beszerzésre kerül sor – a közpénzek ésszerű, hatékony és felelős felhasználására, a verseny tisztaságára, esélyegyenlőségre, nyilvánosságra és egyenlő elbánás elvének megfelelő eljárásra.

Kedvezményezett, illetve Konzorciumi tag(ok) a támogatás ésszerű és hatékony felhasználását köteles biztosítani, valamint az eljárás során az átláthatóság elvére tekintettel köteles eljárni.

A támogatott tevékenység megvalósítása során a költségvetésből nyújtott támogatás terhére

⁴ A Kedvezményezett és a Konzorciumi tag a részére megítelt támogatás maximum 50%-ának megfelelő összegű előleget igényelhet a pályázati felhívásban és az Elszámolhatósági útmutatóban foglaltak szerint.

a bruttó 200 000 Ft, azaz kétszázezer forint értékhatárt meghaladó értékű áru beszerzésére vagy szolgáltatás megrendelésére irányuló szerződést a Kedvezményezett / Konzorciumi tag kizárólag írásban köthet. Írásban kötött szerződésnek minősül az elküldött és visszaigazolt megrendelés is. A Kedvezményezett / Konzorciumi tag tudomásul veszi, hogy az írásbeli alak megsértésével beszerzett áru vagy megrendelt szolgáltatás a támogatott tevékenység költségei között nem számolható el. Felhívjuk a pályázók figyelmét, hogy a szállítókkal / szolgáltatókkal kötött szerződésben mindig szerepeltessék a támogatói okirat azonosítóját, ezzel utalva arra a tényre, hogy a szerződésben rögzített tevékenységek ellentételezése támogatásból történik.

A projekt megvalósításához szükséges beszerzések lebonyolítása során a gazdaságosság, költséghatékonyság és átláthatóság elveire tekintettel szükséges eljárni.

Szolgáltatások, eszközök, illetve építés harmadik féltől való igénybevétele esetén a Kedvezményezett, illetve Konzorciumi tag, amennyiben a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (Kbt.) szerint ajánlatkérőnek minősül, a támogatott projekt megvalósításával összefüggésben felmerülő, a Kbt. hatálya alá tartozó beszerzéseit a **Kbt. rendelkezései** szerint köteles lefolytatni. A közbeszerzési eljárások szabályos lefolytatásáért kizárólag a Kedvezményezett / Konzorciumi tag, mint ajánlatkérő felel. Ennek megfelelően bármely közbeszerzési eljárással kapcsolatos szabálytalanság megállapítása esetén a támogatás egészére vagy egy részére vonatkozó visszafizetési kötelezettség is kizárólag a Kedvezményezettet / Konzorciumi tagot terheli. A Kbt. szerint lefolytatott beszerzések tekintetében a Kedvezményezett és a Konzorciumi tag köteles a beszerzési eljárás Támogató általi ellenőrzését biztosítani az alábbiak szerint:

- **A közösségi értékhatárt el nem érő értékű közbeszerzési eljárások és az ezek eredményeként megkötött szerződések módosítása** esetében utóellenőrzés érvényesül. A Kedvezményezett/Konzorciumi tag köteles benyújtani ellenőrzésre a Radix rendszeren keresztül:
 - a beszerzéshez kapcsolódó összes dokumentumot és az aláírt szerződést a szerződéskötéstől számított 10 napon belül,
 - a módosított szerződést és a módosítás szükségességét alátámasztó dokumentumokat a szerződésmódosítás aláírását követő 10 napon belül.

Az ellenőrzés a dokumentumok beérkezését követő 10 napon belül történik meg. Amennyiben a Támogató az utóellenőrzés során szabálytalanságot állapít meg, szabálytalansági eljárást folytat le, illetve jogorvoslati eljárást kezdeményezhet.

- **A közösségi értékhatárokat elérő vagy meghaladó értékű közbeszerzési eljárások és az ezek eredményeként megkötött szerződések módosítása** esetén a Támogató

folyamatba épített ellenőrzést végez. A Kedvezményezett/Konzorciumi tag köteles a Radix rendszeren keresztül benyújtani ellenőrzésre:

- az Ajánlati felhívást és dokumentációt az eljárás megkezdése előtt
- a szerződésmódosítás tervezetét és a módosítás szükségességét alátámasztó dokumentumokat a szerződésmódosítás aláírása előtt.

Az ellenőrzés a dokumentumok beérkezését követő 10 napon belül történik meg. A Támogató jóváhagyása nélkül az eljárás nem indítható meg, illetve a szerződés módosítása nem lehetséges.

- A Kedvezményezett/Konzorciumi tag azon számlák esetében, amelyek kapcsán a vonatkozó szerződés közbeszerzési eljárás keretében került megkötésre, köteles a számlák benyújtásával egyidejűleg az alábbiakról nyilatkozni:
 - nem indult jogorvoslati eljárás a közbeszerzési eljárás, a megkötött szerződés vagy annak módosítása kapcsán,
 - a megkötött szerződés nem került módosításra, illetve a Támogató által jóváhagyott módosítás(oka)t követően további módosítás nem történt.

A Kedvezményezettnek és a Konzorciumi tagnak a saját beszerzési szabályzata szerint kell eljárnia, amennyiben nem minősül ajánlatkérőnek, illetve az adott beszerzés nem tartozik a **Kbt. hatálya alá**. Ilyen esetben is nyílt és diszkriminációmentes módon kötelesek eljárni a gazdaságosság és átláthatóság elveire figyelemmel. A **nettó 7.500.000 Ft költséget elérő árubeszerzés, illetve szolgáltatás megrendelése esetén, továbbá a nettó 25.000.000 Ft költséget elérő építési beruházás** esetén az elszámolni kívánt költség piaci árnak való megfelelését legalább 3 összehasonlítható, a feladat ellátására képes vállalkozó által nyújtott árajánlat vagy publikus árlista alapján szükséges alátámasztani. Amennyiben olyan áru vagy szolgáltatás beszerzésére kerül sor, ahol három ajánlat bekérése nem lehetséges, illetve nem elérhetőek publikus árlisták, a Kedvezményezett vagy Konzorciumi tag köteles ezt indokolt nyilatkozatával igazolni. A Támogató megvizsgálja az indoklásban foglaltakat és dönt annak elfogadásáról vagy elutasításáról. Utóbbi esetben a Kedvezményezett vagy Konzorciumi tag köteles a költséget a fentiek szerint 3 árajánlattal / árlistával igazolni.

A beszerzéseket az alábbi követelményeknek megfelelően kell lefolytatni:

- Az ajánlattételre vonatkozó felkérések kiküldését, az ajánlatok beérkezését, értékelésük menetét, a döntéshozatal és szerződéskötés minden lépését dokumentálni kell legalább az alábbiak szerint:
 - e-mail, fax, postai levél, átadás-átvételi igazolás
 - a beszerzésekben közreműködők kinevezése, összeférhetetlenségi nyilatkozatai
 - értékelési és döntési jegyzőkönyvek, jelenléti ívek

- beérkezett árajánlatok
- ajánlattevők értesítése a döntésről
- megkötött szerződések
- Az ajánlatkérésnek összhangban kell lennie a támogatói okirattal és tartalmaznia kell:
 - az ajánlatkérő adatait
 - a feladat meghatározását az ajánlattételhez megfelelő részletezettséggel
 - annak meghatározását, hogy az ajánlattevő mely feltételek fennállása esetén alkalmas a szerződés teljesítésére (ha releváns)
 - az ajánlattétel határidejét és módját
 - az ajánlatok elbírálásának szempontjait (ajánlati ár vagy az összességében a legjobb ajánlat)
 - az ajánlattétel formai és tartalmi követelményeit (célszerű sablont készíteni)
- Az ajánlatoknak tartalmazni kell a következőket:
 - az ajánlattevő nevét, székhelyét és adószámát
 - az ajánlattevők alkalmasságának bemutatását, ha releváns
 - az ajánlat tárgyának részletes bemutatását
 - az ajánlattétel dátumát
 - az ajánlati árat (egységár, ha releváns; nettó ár, ÁFA, bruttó ár)

Az ajánlatokkal kapcsolatos további követelmények:

- az ajánlattétel nyelve a magyar
- az ajánlatban szereplő eszköz, szolgáltatás maradéktalanul megfelel az ajánlatkérésben és a támogatói okiratban foglaltaknak
- az ajánlatok kizárólag piaci feltételek mellett, független harmadik féltől származhatnak (független = nem minősülnek kapcsolt vállalkozásnak)
- az ajánlatok 3 hónapnál nem régebbiek a szerződéskötéshez képest
- a legalacsonyabb árú vagy összességében legelőnyösebb ajánlatot szükséges nyertesnek választani.

A beszerzésekkel, közbeszerzésekkel kapcsolatos dokumentumoknak a Kedvezményezettnél / Konzorciumi tagnál rendelkezésre kell állni.

A támogatott projekt megvalósításában közreműködő, közbeszerzés vagy egyéb eljárás útján kiválasztott ajánlattevő, alvállalkozó vagy alkalmasság igazolásában részt vevő szervezet nem lehet olyan szervezet, amelynek tulajdonosa, tagja, vezető tisztségviselője, felügyelő bizottságának vagy kuratóriumának tagja, vagy munkavállalója:

- a Kedvezményezett / Konzorciumi tag szervezettel munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll;
- a Kedvezményezett / Konzorciumi tag szervezet vezető tisztségviselője, felügyelő

bizottságának vagy kuratóriumának tagja;

- a Kedvezményezett / Konzorciumi tag szervezet tagja;
- a Kedvezményezett / Konzorciumi tag szervezetben közvetlen vagy közvetett tulajdoni részesedéssel rendelkezik;
- a beszerzési eljárás előkészítésében vagy lefolytatásában bármilyen formában részt vett;

A Kedvezményezett a projekt megvalósítása során elszámolhatja azokat az eszközöket és szolgáltatásokat, amelyeket a **Pályázati felhívás megjelenése előtt megkötött keretszerződések alapján**, a pályázat benyújtását követően szerez be. A közbeszerzésekhez kapcsolódó dokumentumokat a Támogató utóellenőrzés keretében bekérheti az elszámolás ellenőrzése során (amennyiben a 2021-2027 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet IX. fejezete szerint más hatóság ellenőrizte, akkor az erről szól tanúsítvány alapján Támogató eltekint az ellenőrzéstől).

Ha a közbeszerzési eljárások megindítása megtörtént a támogatási döntés kézhezvétele előtt, a Kedvezményezettnek biztosítania kell az uniós támogatásokból finanszírozott projektek közbeszerzési eljárásainak ellenőrzésére vonatkozó jogszabályi rendelkezéseknek való megfelelést.

In-house beszerzések: A Kbt. 9. § (1) bekezdés h)-i) pontjában és (2) bekezdésében meghatározott in-house beszerzések alapján kötött szerződések elszámolhatóak, ha azok költsége nem haladja meg a szokásos piaci értéket, valamint a pénzügyileg rendezett tételek alapján kimutatott közvetlen és közvetett önköltség értékét. Az in-house beszerzéseket olyan részletes, tételes egységárakat is tartalmazó kalkulációval kell alátámasztani, amelyből a beszerzés költsége egyértelműen megállapítható, és amely kétséget kizáróan igazolja, hogy e teljesítés szolgálja legjobban a költséghatékonyságot. A szokásos piaci ár alátámasztásául szolgáló ajánlatkérés vagy piackutatás adattartalmának egyértelműen összehasonlíthatónak kell lennie az önköltségszámítás alapjául szolgáló tételekkel, mind időbeni felmerülésük, mind pedig részletezettségük tekintetében. Az in-house beszerzés eredményeként kötött szerződésben szerepeltetendő költségtételeknek szintén összehasonlíthatóknak kell lenniük a szokásos piaci ár alátámasztással, illetve önköltségszámítással.

A Kedvezményezett és a Konzorciumi tagok a Konzorciumi megállapodáson túlmenően a projekt megvalósításához szükséges magánjogi szerződést (beleértve minden számlakibocsátással járó megállapodást) egymás között nem köthetnek (a munkamegosztást a Konzorciumi megállapodás rögzíti).

6.6. A projekt fenntartása

A Kedvezményezett, Konzorciumi tagot a támogatás visszafizetésének terhe mellett a 3.4.3. pont szerinti fenntartási időszak során fenntartási kötelezettség terheli. A fenntartási időszak alatt a Kedvezményezett és a Konzorciumi tag a támogatásból létrejött eredményeket köteles fenntartani, a beszerzett eszközöket a projekt céljaival összhangban használni.

A fenntartási kötelezettséget a következő formákban kell teljesíteni:

- **Fenntartási jelentés**

A fenntartási időszakban a Kedvezményezett köteles évente **fenntartási jelentést** benyújtani, amelynek tartalmát a Támogató ellenőrzi. A fenntartási jelentések részeként a Kedvezményezett **adatszolgáltatást biztosít a Támogatónak a megvalósított beruházás műszaki és gazdasági tapasztalatairól**, a támogató által elvárt adattartalommal és formában. Az első fenntartási jelentés esedékessége a projekt befejezésének időpontja utáni 12. hónapot követő 30. nap, amely időpontban a megelőző év fenntartással kapcsolatos kötelezettségeinek teljesítéséről kell beszámolni, majd a következő években a fentiekkel megegyező 12 hónapos időszakokra és esedékességgel kell benyújtani a fenntartási jelentéseket. A **záró fenntartási jelentés** benyújtásának határideje a fenntartási időszak végét követő 30. nap

- **Dokumentumok elkülönített nyilvántartása**

A projekt zárását követően a Kedvezményezett és a Konzorciumi tag köteles a projekt dokumentumainak nyilvántartására és megőrzésére a szakmai zárójelentés és a záró kifizetés igénylés Támogató általi jóváhagyásától számított **10 évig**.

- **Ellenőrzéstűrés kötelezettség**

A Kedvezményezett és a Konzorciumi tag a jelen Útmutató 6.3. pontjában foglaltak szerint köteles a támogatások lebonyolításában részt vevő és a támogatást ellenőrző szervezetekkel együttműködni.

- **Biztosíték**

A megvalósítási időszakra előírt biztosítékokat (bankgarancia, kezességvállalás, jelzálog stb.) a fenntartási időszakban is fenn kell tartani.

- **Bejelentési kötelezettség**

A fenntartási időszak során a Kedvezményezettnek soron kívüli bejelentési kötelezettsége van a jelen Útmutató 6.2. pontjában ismertetett körülmények bekövetkezése, fennállása esetén.

- **Káresemény bejelentési kötelezettség**

Amennyiben a projekt keretében beszerzett eszközöket káresemény éri, úgy a káreseményt 24 órán belül jelezni szükséges. A káresemény kapcsán meg kell küldeni a biztosító, rendőrség vagy egyéb érintett szervezet által felvett jegyzőkönyv másolatát.

- **Elidegenítési, bérbeadási és terhelési tilalom**

A támogatói okiratban előírt elidegenítési, bérbeadási és terhelési tilalom a fenntartási időszakban változatlan feltételek mellett fennáll.

- **Biztosítás**

A projekt keretében beszerzett tárgyi eszközökre és immateriális javakra vonatkozó biztosítást a fenntartási időszak alatt fenn kell tartani.

6.7. Követeléskezelés

Amennyiben a Kedvezményezett / Konzorciumi tag a támogatást jogosulatlanul vette igénybe, vagy a támogatást jogszabálysértő módon, illetve nem rendeltetés-szerűen használta fel, valamint abban az esetben, ha a Támogató a támogatói okiratot visszavonja vagy a Kedvezményezett, Konzorciumi tag lemond a támogatásról, a támogatást vissza kell fizetni. A projekt végrehajtásával összefüggésben a Konzorciumi tag által szabálytalanul felhasznált támogatásért a Konzorcium vezetőjének kell helytállnia, mivel a Támogatóval a Konzorcium vezető áll jogviszonyban. A Konzorciumi tag felelősségéből adódó követelés esetleges tovább hárítása a Konzorciumi megállapodás értelmében történhet a felek között.

A támogatás visszafizetése az Ávr. szerinti kamattal, késedelem esetén késedelmi kamattal növelt mértékben történik, a visszafizetés teljesítésének határideje a fizetési felszólítás kézhezvételét követő 30. nap. Ha a visszafizetési kötelezettség a Támogató saját érdekkörében felmerülő okból keletkezett, a támogatás visszafizetése a megállapított fizetési határidőig kamatmentes. A visszafizetési kötelezettség a Támogató döntése alapján részletekben is teljesíthető, azonban ennek időtartama nem haladhatja meg a 12 hónapot. A visszafizetés ütemezését külön megállapodásban kell rögzíteni.

Amennyiben a Kedvezményezett, Konzorciumi tag a visszafizetési kötelezettséget nem, vagy csak részben teljesíti, a Támogató érvényesíti a biztosítéko(ka)t a minél gyorsabban történő beszedés érdekében. Ha a követelés kielégítése nem volt eredményes, a visszafizetendő összeget és kamatait az adóhatóság adók módjára hajtja be.

7. A FEJLESZTÉSEL ÉRINTETT INGATLANRA VONATKOZÓ FELTÉTELEK

Nem támogatható olyan projekt, amely a beruházást, illetve a fejlesztést olyan ingatlanon (saját, lízingelt vagy bérelt) kívánja megvalósítani, amely nem per - és igénymentes, kivéve, ha a támogatást igénylő az igény jogosultja. A támogatói okirat/támogatási szerződés hatályba lépését követően számított legkésőbb 12 hónapon belül a Támogató részére kötelező benyújtani a megvalósítás helyszínének jogszerű használatát igazoló dokumentum(ka)t az alábbiak szerint:

Amennyiben a beruházást, illetve fejlesztést osztatlan közös tulajdonban álló ingatlanon kívánják megvalósítani, a támogatási kérelem jogosultságának feltétele a tulajdonostársak között közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt használati megállapodás, és az ahhoz tartozó használati megosztásra vonatkozó vázrajz támogatási kérelemmel történő benyújtása. A per- és igénymentesség követelményének az osztatlan közös tulajdon azon tulajdoni hányada vonatkozásában kell teljesülnie, amelyen a beruházás(fejlesztés) megvalósul.

A felhívás eltérő rendelkezése hiányában a fejlesztéssel érintett ingatlan vonatkozásában elegendő szemle típusú, E-hiteles (TAKARNET rendszerből lekért) tulajdoni lap másolat is.

1. **Amennyiben az ingatlan a támogatást igénylő kizárólagos tulajdonában van, a támogatást igénylőnek azt szemle típusú tulajdoni lap másolat benyújtásával szükséges igazolnia.**
2. **Amennyiben a fejlesztéssel érintett ingatlan nincs a támogatást igénylő tulajdonában vagy nem a támogatást igénylő kizárólagos tulajdona, és az ingatlan a támogatást igénylő kizárólagos tulajdonába kerül:**

A tulajdonosváltást a támogatást igénylőnek/ Kedvezményezettnek a vonatkozó szemle típusú tulajdoni lap másolat bemutatásával szükséges igazolnia, melyen a támogatást igénylő/ Kedvezményezett/ Magyar Állam tulajdonosként kerül feltüntetésre.

Kisajátítás esetén a kisajátítási terv elkészítéséről, felülvizsgálatáról, záradékolásáról, valamint a kisajátítással kapcsolatos értékkülönbözet megfizetésének egyes kérdéseiről szóló 178/2008. (VII.3.) Korm. rendelet szerinti kisajátítási terv alapján az érintett ingatlanok tulajdoni lapjait a Kedvezményezett a záró kifizetés igényléssel egyidejűleg köteles benyújtani.

3. **Amennyiben a fejlesztéssel érintett ingatlan nincs a támogatást igénylő tulajdonában vagy nem a támogatást igénylő kizárólagos tulajdona, és az ingatlan vagy**

ingatlanhányad nem kerül a támogatást igénylő tulajdonába:

- Közokiratba vagy teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt tulajdonosi nyilatkozat szükséges arról, hogy hozzájárul a támogatási kérelemben szereplő projekt megvalósításához és a támogatási időszak során megvalósuló infrastrukturális fejlesztések támogatást igénylő általi aktiválásához;
- Érintett ingatlanok szemle típusú tulajdoni lap másolatai szükségesek;

A szerződés:

- legalább a projekt megvalósítás végéig szól,
- tartalmazza a projekt megvalósítás végére, a támogatási kérelem fejlesztés megvalósítására vonatkozó biztosítékokat, illetve a szerződésszegés esetére vonatkozó felelősséget,
- nem tartalmazhat olyan rendelkezést, melynek alapján a felek bármelyike azt rendes felmondással megszüntetheti, vagy attól egyoldalúan elállhat. A szerződésben foglalt jogok és kötelezettségek harmadik személy részére történő átruházása kizárólag a Támogató előzetes írásbeli beleegyezésével gyakorolható, nem tartalmazhat olyan rendelkezést, ami a bérlő, használó számára az elvitel jogát korlátozná,
- tartalmaznia kell olyan rendelkezést, amely biztosítja, hogy az ingatlan tulajdonosa a fejlesztés révén ne részesülhessen – az állami támogatási szabályok szerint – jogtalan előnyben (pl.: a jogviszony megszűnésének szabályozása körében ki kell térni különösen a fejlesztés esetleges maradványértékének elszámolására, oly módon, hogy az ingatlan tulajdonosa a maradványérték megtérítésére köteles, amennyiben az nem került egyéb módon ellentételezésre).

Speciális esetek:

Szolgalmi jog: Amennyiben a projekt megvalósításához megfelelő, úgy az adott ingatlanra vonatkozó, a projekt megvalósítását lehetővé tevő szolgalmi joggal is biztosítható az ingatlanra vonatkozó jogosultság. Amennyiben a támogatást igénylő, illetve állami vagyongazdálkodó esetében a Magyar Állam a támogatási szerződés megkötéséig rendelkezik a tulajdoni lapon bejegyzett szolgalmi joggal, akkor a tulajdonosi nyilatkozat, valamint használati jogcímet biztosító szerződés benyújtása nem szükséges, elegendő a szemle típusú tulajdoni lap. Amennyiben az ingatlan-nyilvántartásban még nem került feltüntetésre, a szolgalmi jog alapítását igazoló határozatot, megállapodást is csatolni kell.

Közös tulajdon: Amennyiben nem áll rendelkezésre megosztási vázrajz és közös tulajdon használatára vonatkozó, közokiratban vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban rögzített megállapodás, vagy ezt meghatározó jogerős bírósági ítélet, a támogatási kérelem benyújtásáig valamennyi tulajdonostárs nyilatkozata szükséges arról, hogy hozzájárul a támogatási kérelem megvalósításához és a támogatási időszak során megvalósuló infrastrukturális fejlesztések támogatást igénylő általi aktiválásához.

Amennyiben az ingatlanra vonatkozóan rendelkezésre áll megosztási vázrajz és/ vagy használati megállapodás, és:

- a fejlesztés kizárólag a támogatást igénylő által használt ingatlanrészt érinti, tulajdonosi hozzájárulás csatolása nem szükséges, kizárólag a megosztási vázrajz és/vagy használati megállapodás benyújtása szükséges;
- a fejlesztés nem kizárólag a támogatást igénylő által használt ingatlanrészt érinti, a támogatási szerződés megkötéséig valamennyi tulajdonostárs közokiratba vagy teljesbizonyító erejű magánokiratba foglalt nyilatkozata is szükséges arról, hogy hozzájárul a támogatási kérelem megvalósításához és a támogatási időszak során megvalósuló infrastrukturális fejlesztések támogatást igénylő általi aktiválásához.

4. Amennyiben a beruházással érintett ingatlan állami tulajdonban van, a kincstári vagyon részét képezi, vagy önkormányzati tulajdonban van, úgy az alábbi dokumentumokat szükséges benyújtani a főszabálytól eltérően legkésőbb az első kifizetés igénylés (beleértve az előlegigénylést is) benyújtásáig:

I. Amennyiben a támogatást igénylő vagyongazdálkodási, haszonbérleti szerződés vagy törvényben történő kijelölés alapján közvetlen jogviszonyban áll a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt-vel (a továbbiakban: MNV Zrt.) vagy a Nemzeti Földalapkezelővel:

- Központi költségvetési szerv által, kizárólag saját vagyongazdálkodásában lévő, MNV Zrt. illetékességébe tartozó állami ingatlan(ok)on megvalósított fejlesztés esetén:
 - szemle típusú tulajdoni lap szükséges;
- Egyéb – központi költségvetési szerv által nem kizárólag saját vagyongazdálkodásában lévő vagy központi költségvetési szervtől eltérő személy által állami ingatlanokon megvalósított – fejlesztések esetén, vagy a Nemzeti Földalapkezelő illetékességébe tartozó ingatlanon megvalósított fejlesztés esetén
 - az MNV Zrt. vagy a Nemzeti Földalapkezelő nyilatkozata szükséges arról, hogy hozzájárul a projekt megvalósításához, és nem tesz olyan intézkedést a támogatást igénylővel szemben, amely a támogatási kérelem cél megvalósítását szolgáló hasznosítási és/vagy a projekt támogatási szerződésében foglalt egyéb kötelezettség teljesítését veszélyezteti, vagy lehetetlenné teszi;
 - szemle típusú tulajdoni lap szükséges.

II. Amennyiben a támogatást igénylő az MNV Zrt-től vagy a Nemzeti Földalapkezelőtől eltérő szervezettel áll az állami ingatlan tekintetében bérleti, egyéb jogcímen, birtokláshoz való jogot igazoló és használatot biztosító közvetlen jogviszonyban:

- Központi költségvetési szerv vagyongazdálkodásában lévő ingatlanon a támogatást

igénylő harmadik személy által megvalósítani tervezett fejlesztés, amennyiben a központi költségvetési szerv meghatalmazást kapott az MNV Zrt.-től a tulajdonosi hozzájárulás kiadásához szükséges:

- a központi költségvetési szerv MNV Zrt.-től kapott felhatalmazásának másolata, amennyiben az nem található meg az MNV Zrt. honlapján;
 - a központi költségvetési szerv által kiadott vagyongazdálkodási és tulajdonosi hozzájárulás, amellyel hozzájárul a projekt megvalósításához, és kijelenti, hogy nem tesz olyan intézkedést a támogatást igénylővel szemben, amely a támogatási kérelem cél megvalósítását szolgáló hasznosítási és/vagy a projekt támogatási szerződésében foglalt egyéb kötelezettség teljesítését veszélyezteti, vagy lehetetlenné teszi;
 - szemle típusú tulajdoni lap;
 - bérleti, egyéb jogcímen, birtokláshoz való jogot igazoló és használatot biztosító szerződés.
- Egyéb – MNV Zrt. által kiadott felhatalmazással nem rendelkező, vagy a Nemzeti Földalapkezelő illetékességébe tartozó, központi költségvetési szervvagyongazdálkodásában lévő ingatlanon, vagy bármely egyéb, harmadik személy általmegvalósított – fejlesztés esetén szükséges:
- az MNV Zrt. vagy a Nemzeti Földalapkezelő nyilatkozata arról, hogy hozzájárul a projekt megvalósításához, és nem tesz olyan intézkedést a támogatást igénylővel szemben, amely a támogatási kérelem cél megvalósítását szolgáló hasznosítási és/vagy a projekt támogatási szerződésében foglalt egyéb kötelezettség teljesítését veszélyezteti, vagy lehetetlenné teszi;
 - a támogatást igénylővel az állami ingatlan tekintetében bérleti vagy egyéb jogcímen, birtokláshoz való jogot igazoló és használatot biztosító közvetlen jogviszonyban lévő szervezet/személy által kiadott hozzájárulás, amellyel hozzájárul a projekt megvalósításához, és kijelenti, hogy nem tesz olyan intézkedést a támogatást igénylővel szemben, amely a támogatási kérelem cél megvalósítását szolgáló hasznosítási és/ vagy a projekt támogatási szerződésében foglalt egyéb kötelezettség teljesítését veszélyezteti, vagy lehetetlenné teszi.
 - szemle típusú tulajdoni lap.

III. Amennyiben a beruházással érintett ingatlan önkormányzati tulajdonban van szükséges:

- érintett ingatlanok szemle típusú tulajdoni lap másolatai;
- amennyiben releváns:
 - Tulajdonosi nyilatkozat szükséges arról, hogy hozzájárul a támogatási kérelem megvalósításához és a támogatási időszak során megvalósuló infrastrukturális fejlesztések támogatást igénylő általi aktiválásához;
 - A támogatást igénylőnek/ Kedvezményezettnek legalább a projekt

megvalósítás végéig szóló bérleti, vagyonkezelési, egyéb jogcímen, birtokláshoz való jogot igazoló és használatot biztosító szerződéssel kell rendelkeznie és azt be kell mutatnia.

Felhívjuk a figyelmet továbbá, hogy amennyiben a felhívás kizárta a lakóingatlanok fejlesztését, azonban a fejlesztéssel érintett ingatlan a beruházás megkezdését megelőzően lakáscélú ingatlannak minősül, úgy **legkésőbb záró kifizetés igénylés benyújtásakor a Kedvezményezett köteles az épület fő rendeltetés szerinti jellegének megváltozásáról szóló módosított tulajdoni lapot benyújtani.**

Igénymentesség fogalma: senkinek nincs az ingatlanra vonatkozó, akár a jelenben, akár a jövőben esedékes olyan, az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény szerinti bejegyzett joga, feljegyzett ténye, amely az ingatlan tulajdonosát vagy tulajdonjogának megszerzőjét az ingatlanhoz fűződő tulajdonosi jogainak gyakorlásában olyan módon és/vagy mértékben akadályozná vagy korlátozná, hogy az a támogatási kérelembe foglalt célok és a támogatási szerződésbe foglalt kötelezettségek teljesítését jelentős mértékben korlátozza, illetve akadályozza.

Különösen, de nem kizárólagos jelleggel az alábbi – a tulajdoni lapon bejegyzett – jogok, illetve tények minősülnek igénynek, ezek fennállása esetén az ingatlan nem minősül igénymentesnek:

- visszavásárlási és vételi jog kivéve,
 - ha a vételi jog az ingatlant terhelő jelzálogjoghoz kapcsolódik;
 - ha a támogatást igénylő olyan visszavásárlási joggal terhelt ingatlanon kívánja megvalósítani a projektet, amelynek tulajdonjogát települési önkormányzat beépítési, fejlesztési kötelezettséggel ruházta át a támogatást igénylő részére és ennek biztosítására kötötte ki visszavásárlási jogát;
- végrehajtási jog;
- a tulajdonossal szemben megindított felszámolási eljárás, végelszámolás;
- bírósági ítéleten alapuló tulajdoni korlátozás;
- bírósági vagy hatósági határozaton alapuló telekalakítási és építési tilalom; elrendelésének ténye, valamint egyéb építésügyi korlátozás, kivéve, ha a fejlesztéssel létrehozandó épületre az építésügyi korlátozás nem vonatkozik;
- kisajátítási és telekalakítási eljárás megindításának a ténye, kivéve, ha a fejlesztéssel kapcsolatos telekterület bővítését célozza;
- árverés, nyilvános pályázat kitűzésének ténye;
- zárlat, zár alá vétel, zár alá vételt megelőző biztosítási intézkedés;
- tulajdonjog fenntartással történő eladás;
- az ingatlan-nyilvántartási eljárás felfüggesztésének ténye;

Amennyiben a tulajdoni lap fent fel nem sorolt bejegyzést, tényt tartalmaz, abban az esetben

a Támogató az értékelés során vagy a támogatási szerződés megkötésének feltételeként igazolásokat, okiratokat kérhet be az igénymentességnek való megfelelés vizsgálata érdekében.

Nem minősülnek igénynek a tulajdoni lapon bejegyzett terhek, így különösen

- a jelzálogjog,
- az elidegenítési és terhelési tilalom,
- a szolgálmak.

8. MELLÉKLETEK

1. sz. melléklet: Elszámolhatósági útmutató